
BURHÂNÜDDÎN EN-NESEFÎ'NİN
ULÛHİYYET ANLAYIŞI
-İSİMLER VE SIFATLAR-

Yazar
Ömer FİDANBOY

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Bu kitapta yer alan fikirler ve düşünceler yazara ait olup, hiçbir kurum veya kuruluşun görüşünü yansıtmamaktadır. Bu kitap "Burhânüddin En-Nesefî'nin Allah Anlayışı -İsimler ve Sıfatlar-"adlı doktora tezinden üretilmiştir.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-399-240-8	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Burhânüddin En-Nesefî'nin Ulûhiyyet Anlayışı -İsimler ve Sıfatlar-	47518
Editör	Baskı ve Cilt
İsmail YÜRÜK	Vadi Matbaacılık
Yazar	Bisac Code
Ömer FİDANBOY	REL041000
ORCID iD: 0000-0002-0708-7853	DOI
Yayın Koordinatörü	10.37609/akya.2666
Yasin DİLMEN	

Kütüphane Kimlik Kartı
Fidanboy, Ömer.

Burhânüddin En-Nesefî'nin Ulûhiyyet Anlayışı -İsimler ve Sıfatlar- / Ömer Fidanboy, editör : İsmail Yürük.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.
391 s. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253992408
1. Din Bilimleri.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Tarihî belge, bilgi ve veriler, insanoğlunun aşkın bir varlığa inanma ihtiyacı içerisinde olduğunu göstermektedir. İnsan, varlık ve aczinin farkına vardığı günden bu yana arzularını karşılayacak güce sahip yegâne bir varlığa inanma arayışı içerisinde olduğundan her toplumun kendine has bir tanrı inancı olmuştur. İnsanlığın atası ve aynı zamanda ilk peygamber Hz. Âdem'in peygamberliği ile insanoğlunun bu ihtiyacı giderilmiş ve insanlara İslâm adında tevhîd formatını benimsemiş bir inanç sunulmuştur. Hz. Âdem ile başlayan bu tevhîd inancı, zamanla monoteist bir anlayıştan politeist bir anlayışa doğru farklı görünümlemlerle tezâhür etmiştir. Hz. Âdem'in temsil ettiği tevhîd inancı, daha sonraları ortaya çıkan müşriklerin politeist inançlarıyla mücadele etmiştir. Ayrıca semâvî dinlerde Allah düşüncesiyle ilgili hükümler, Hz. Âdem'den son peygamber Hz. Muhammed'e (a.s.) kadar değişmeden devam edegelmiştir. Allah Teâlâ, bu inanç erozyonunu önlemek adına tevhîd ilkesini yenileyip vurgulayan elçiler göndermiş ve onlar aracılığıyla yarattıklarına kendi zâtını tavsîf etmiştir. İnsanlar, Allah'ın kendine izâfe ettiği bu sıfatlardan hareketle Onun hakkında düşünmeye ve akıl yürütmeye çalışmışlardır.

Tanrı, insanlar tarafından her zaman kutsal, aşkın ve saygıya değer bir varlık olarak düşünülmüştür. İnsanlar, yerine gelmesi güç olan tüm istek ve taleplerini sonsuz kudret sahibi olarak düşündükleri bu varlığa/varlıklara arz etmişlerdir. Ancak tevhîd inancından sapan kitleler farklı inanç formları ortaya koyarak kendilerine birtakım ilâhlar edinmişlerdir. Bunlardan biri de pagan inancına sahip olan dönemin Mekke müşrikleridir. Söz konusu zaman diliminde genel olarak bütün Arapların dinî inançlarında ve tanrı anlayışlarında ciddi sıkıntılar göze çarpmaktadır. Hz. Peygamber'in risâletiyle beraber tebliğ edilen İslâm dini, müşriklerin sapkın inançlarını reddederek bu politeist pagan inancına karşı, tevhîd merkezli monoteist bir inanç sistemi ortaya koymuştur.

İslâm dini, tevhîd inancı ile Allah'ın varlığını ve birliğini vahyin muhataplarına Hz. Peygamber üzerinden aktararak Mekke ile Medine merkezli hızlı bir yayılım göstermiştir. Böylece İslâm, Hz. Peygamber ve sahabenin üstün gayretleri neticesinde geniş bir bölgeye yayılmış, insanların din ile ilgili soruları cevaplandırılmış ve ilk Müslümanların düşünce mihveriyetini tayin edilmiştir. Ancak onun vefatından sonra siyâsî meseleler başta olmak üzere bazı konularda anlaşmazlıklar yaşanmış ve de facto durumun etkisiyle yönetim/iktidâr, iman-amel ve insan hürriyeti gibi teorik konular tartışılmaya başlamıştır. Bu tartışmalardan biri de Allah'ın hangi sıfatlarla, ne ölçüde ve ne şekilde nitelenebileceği konusudur. Bu hususları açıklığa kavuşturan iki temel kaynak ise Kur'ân ve sünnettir. Kur'ân ve sünnetin ilk muhatapları olan sahabe ilâhî sıfatlarla ilgili ciddi bir problem yaşamamıştır. Ancak h. I. yüzyılın sonları ile II. asrın başlarında bu konular tartışılmaya başlanmış, iç ve dış faktörlerin de etkisiyle giderek yaygınlık kazanmıştır.

İslâm dininin ana kaynağı olan Kur'ân ve onun etrafında teşekkül eden ilimler (kelâm, tefsîr vs.) Müslümanların düşüncelerinde ulûhiyyet anlayışının olgunlaşmasında önemli bir rol oynamışlardır. Özellikle kelâm, doğrudan ulûhiyyet anlayışını (zât-sıfât ilişkisini) kendisine konu edinmiş bir ilim dalıdır. Bu nedenle geçmişten günümüze ilgili alanda yazılan eserler, İslâm düşüncesinin teşekkülüne önemli katkılar sunmuştur. Bizler de bu çalışmada yaşadığı dönem ve coğrafya açısından önemli gördüğümüz, ancak ilim dünyasında yeteri ilgiyi görmediği ve hakkında pek az çalışmanın bulunduğu kanâatine vardığımız Burhânüddîn en-Nesefî ve onun ilgili görüşlerini tespit etmeyi hedefledik.

Çalışmamız, kelâmî ve felsefî tartışmaların merkezinde yer alan isim ve sıfat bağlamında ulûhiyyet anlayışını Nesefî'nin perspektifinden ele alıp bu çerçevede birtakım sonuçlar elde etmeyi hedeflemektedir. Bu gayeyle çalışmanın konusunu *Burhânüddîn en-Nesefî'nin Ulûhiyyet Anlayışı (İsimler ve Sıfatlar)* olarak belirlenmiştir. Nesefî'nin ulûhiyyet anlayışını tespit etmek üzerine kurgulanan bu araştırma; onu tanıtmayı, ilgili düşünce ve görüşlerini açığa çıkarmayı ve benimsediği doktrini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca Nesefî döneminde zât-sıfât ilişkisinin nasıl değerlendirildiği, bu konudaki tartışmaların hangi eksende ilerlediği ve kendisinin nasıl bir ulûhiyyet anlayışına sahip olduğu da çalışmanın ilgi alanındadır.

Çalışmamız, Neseî'nin kelâmî görüşleri ile ilgili yapılan ilk çalışma olma özelliğini taşımaktadır. Ancak yukarıda da ifade edildiği üzere çalışmanın konusu, Neseî'nin Allah düşüncesi ile sınırlı olduğundan ileride onun diğer kelâmî görüşleriyle ilgili yapılacak çalışmalar için uygun bir zemin hazırlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmamın her aşamasında desteklerini sunan ve olgunlaşması için yardımcı olan tüm hocalarıma, arkadaşlarıma ve bu süreçte bana her türlü kolaylığı sağlayan ve dualarını esirgemeyen annem, babam ve eşim başta olmak üzere tüm aileme teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
1. Araştırmanın Konusu, Önemi ve Amacı	1
2. Araştırmanın Yöntemi ve Kaynakları	5
3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları	7
4. Burhânüddîn en-Nesefî	8
4.1. Hayâtı	8
4.2. Eserleri	17
4.3. Yaşadığı Dönemin ve Coğrafyanın Siyâsî, Sosyal, İlmî ve Kültürel Yapısı	25

Bölüm 1

Allah'ı İdrâk	33
1.1. Allah'ın Mâhiyet ve Hakîkatinin İdrâki	33
1.2. Allah'ın Varlığını Bilmenin Yolları	34
1.3. Allah'ın Varlığının Delilleri.....	36

Bölüm 2

Allah'ın İsimleri	57
2.1. İsim-Müsemmâ İlişkisi.....	57
2.2. İsim ve Sıfat İlişkisi.....	66
2.3. İsim ve Sıfatlara Farklı Yaklaşımlar.....	69
2.4. İsimlerin Tasnîfi	81
2.5. Allah'ın İsimlerinin Tevkîfi veya Kıyâsî Oluşu	85
2.6. İsm-i A'zam Meselesi.....	89

2.7. Allah	94
2.8. Kelime-i Tevhîd.....	106
2.9. Esmâ-i Hüsna	110

Bölüm 3

Allah Hakkında Kullanımı Tartışmalı Kavramlar (Zevâid).....247

3.1. Zât İsimleri (Esmâu'z-Zât).....	247
--------------------------------------	-----

Bölüm 4

Allah'ın Sıfatları.....269

4.1. Sıfatların Tasnîfi	276
4.2. Sıfatlara Delâlet Eden Lafızlar	333
4.3. Rü'yetullâh	339
4.4. Tahsîn/Hüsün ve Takbîh/Kubuh	346
4.5. Allah'ın Fiillerinde 'İlet	352

Sonuç

Kaynaklar

355

367

KISALTMALAR

AÜİFD	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
AÜİFY	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları
AÜSBE	: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
A.mlf.	: Aynı Müellif
B.	: İbn
Bkz	: Bakınız
Bnt.	: Bint
Çev.	: Çeviren
ÇÜİFD	: Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Değ.	: Değerlendirme
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
Ed.	: Editör
FÜİFD	: Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
H.	: Hicri
Haz.	: Hazırlayan
HÜİFD	: Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Hz.	: Hazreti
İFAV	: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları
İİFY	: İzmir İlahiyat Fakültesi Yayınları

İSAV	: İslamî İlimler Araştırma Vakfı
İÜEFY	: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları
Krş.	: Karşılaştırınız
Ktp.	: Kütüphane
Mat.	: Matbaa
Nr.	: Numara
Nşr.	: Neşreden
OMÜİFD	: Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Ö.	: Ölüm Tarihi
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
SÜİFD	: Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
S.	: Sayfa
Ss.	: Sayfa Sayısı
Ter.	: Tercüme
TDVY	: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Thk.	: Tahkîk Eden
TİB	: Temel İslam Bilimleri
Ts.	: Tarihsiz
TTK	: Türk Tarih Kurumu
UÜİFD	: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
Vb.	: Ve Benzeri
Vs.	: Ve Saire
Vr.	: Varak
Yay.	: Yayınları
Yy.	: Yayın Yeri Yok

KAYNAKLAR

- Abbas Hasan, *en-Nahvu'l-Vâfi*, Dâru'l-Ma'ârif bi Mısr, Kâhire 1974.
- Abdullah, Muhammed Ramazan, *el-Bâkılânî ve Ârâuhu'l-Kelâmiyye*, Vizâretü'l-Evkâf ve's-Şuûni'd-Diniyye, Bağdâd 1986.
- Abrahamov, Binyamin, "Akılcılığın Temelleri", çev. Fethi Kerim Kazanç, *Kelâm Araştırmaları Dergisi (Kader)*, I, sayı 2 (2003), s. 138.
- Aclûnî, İsmâil b. Muhammed, *Keşfu'l-Hafâ*, 3. Baskı, Beyrût, 1988.
- Adenevî, Ahmet b. Muhammed, *Tabakâtü'l-Müfessirîn*, thk. Süleymân b. Sâlih, Mektebetü'l-'Ulûmi ve'l-Hikem, 1. Baskı, Suûdî Arabistan 1417/1997.
- Âgâ Büzürg-i Tahrânî, *ez-Zerî'a ilâ Tesânifi's-Şî'a*, Beyrût 1403/1983.
- Ak, Ahmet, *Selçuklular Döneminde Mâturîdilik*, Yayınevi Yayınları, Ankara 2009.
- Alfred, Weber, *Felsefe Tarihi*, trc. H. Vehbi Eralp, Devlet Basımevi, İstanbul 1938.
- Aliyyü'l-Kârî, Ebü'l-Hasen Nûrüddîn, *el-Esrâru'l-Merfûa fi'l-Ehâdîsi'l-Mevdûa (el-Mevdûâu'l-Kübrâ)*, thk. Muhammed b. Lütî es-Sabbâğ, 2. Baskı, Beyrût 1986.
- Alper, Ömer Mahir, "İbn Sînâ", *DİA*, XX, ss. 322-331, İstanbul 1999.
- Alpyağıl, Recep, *Gelen-eksel ve Çağdaş Metinlerle Din Felsefesine Dair Okumalar*, İz Yayıncılık, İstanbul 2011.
- Altıntaş, Ramazan, "Delil ve Delillendirme Yöntemleri", *Kelam El Kitabı*, Edit. Düzgün, Şaban Ali, Grafiker Yayınları, ss. 305-314, Ankara 2018.
- Âlûsî, Şihâbüddîn Mahmûd, *Rûhu'l-Me'ânî fi Tefsîri'l-Kur'ânî'l-'Azîm ve's-Seb'i'l-Mesânî*, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût ts.
- Âmidî, Ebü'l-Hasen (Ebü'l-Kâsım) Seyfüddîn Alî, *Ğâyetü'l-Merâm*, nşr. Hasan Mahmûd Abdüllatîf, Kâhire 1391/1971.
- _____, *el-İhkâm*, nşr. İbrâhim el-'Acûz, Beyrût 1405/1985.
- Ana Britannica, "İoannes", *Genel Kültür Ansiklopedisi*, Ana Yayıncılık, İstanbul 1988.
- Aruçî, Muhammed, "el-Esmâ ve's-Sifât fi mâ beyne 'Ulemâi's-Selef ve Ehli'l-İ'tizâl", *İslâm Araştırmaları Dergisi*, I, ss. 31-46, s. 33, İstanbul 1997.
- _____, Vâsıl b. 'Atâ, *DİA*, XLII, ss. 593-541, İstanbul 2012.
- Asar, M. Ali, *Hadislerde Allah Tasavvuru*, AÜSBE, Doktora Tezi, Ankara 2012.
- Ay, Mahmûd, "Tanrı Tasavvurlarının Politik Tasarımlara Yansımaları", *Kelâm Araştırmaları Dergisi*, 2008, VI, sayı: 2, ss. 47-48.
- Aydın, Fuat, "Melekût", *DİA*, XXIX, ss. 45-47, Ankara 2004.
- Aydın, Mehmet S., *Din Felsefesi*, 7. Baskı, İFVY, İzmir 1999.
- 'Aynî, Ebü Muhammed Mahmûd b. Ahmed b. Mûsâ b. Ahmed, *'İkdü'l-Cümân fi Târîhi Ehli'z-Zamân*, yy., ts.
- Bağdâdî, Ebü Mansûr Abdülkâhir, *Usûlü'd-Dîn*, Matbaatu'd-Devle, İstanbul 1928.
- _____, *el-Fark beyne'l-Fırak*, Dâru'l-Âfâki'l-Cedîde, Beyrût 1977.
- _____, *el-Fark beyne'l-Fırak*, thk. Muhammed Osman el-Huş, Mektebetü İbn-i Sînâ, Kâhire 1988.
- _____, *el-Esmâ ve's-Sifât*, nşr. Muhammed Aruçî, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul 1994.

- Bağdâdî, İsmâîl b. Muhammed Emîn el-Bâbânî, *Îzâhu'l-Meknûn fi'z-Zeyli 'alâ Keşfi'z-Zunûn 'an Esâmi'l-Kütûbi ve'l-Fünûn*, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût ts.
- _____, *Hediyyetü'l-'Ârifin Esmâ'ü'l-Müellifin ve Âsârü'l-Musannifin*, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût ts.
- Bâkîllânî, Ebû Bekr Muhammed b. Tayyib, *Temhidü'l-Evâil ve Telhisü'd-Delâil (et-Temhîd fi'r-Red 'ale'l-Mülhideti'l-Mu'attıla ve'r-Râfıza ve'l-Havâric ve'l-Mu'tezile)*, thk. 'Îmâdüddîn Ahmed Haydar, Müessesetü'l-Kutubi's-Sekâfiyye, Beyrût 1987.
- _____, *el-İnsâfîmâ yecib İ'tikâduhu ve lâ yecüzu'l-cehlu bih*, thk. Muhammed Zâhid b. Hasan el-Kevserî, el-Mektebetü'l- Ezheriyyetu li't-Turâs, Mısır 2000.
- Bardakoğlu, Ali, "Hüsne ve Kubh Konusunda Aklın Rolü ve İmam Mâturîdî", *Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 4, Kayseri 1987.
- Bedevî, Abdurrahman, *Eflâtûn 'inde'l-'Arab*, Kâhire 1955.
- Behiy, Muhammed, *İslam Düşüncesinin İlahî Yönü*, çev. Sabri Hizmetli, Fecr Yayınları, Ankara 1992.
- Beken, Ahmet-Fidanboy, Ömer, "Burhânüddîn en-Neseî'î'de (ö. 687/1289) Ahlâk ve Ahlâk Eğitimi", Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, sayı: 2, XX (2020), ss. 387-409.
- Bennâ, Ahmet b. Muhammed, *İthâfû Fuzalâi'l-Beşer*, nşr. Ali Muhammed ed-Debbâ, Kâhire 1359.
- Beşer, Faruk, "Şehvet" *DİA*, XXXVIII, ss. 476-477, İstanbul 2010.
- Beyâzîzâde, Ahmed Efendi, *İşârâtü'l-Merâm min 'İbârâti'l-İmâm*, nşr. Yûsuf Abdürrezzâk, Kâhire 1368/1949.
- Beyhakî, Ebû Bekr Ahmed b. el-Hüseyn, *el-Esmâ ve's-Sıfât*, thk. Abdullâh b. Muhamed el-Hâşidî, Mektebetü's-Sevâdî, Cidde ts.
- Bilmen, Ömer Nasuhi, *Muvazzah 'İlmi Kelâm*, Yeni Matbaa Yayınları, 3. baskı, İstanbul 1959.
- Birand, Kâmıran, *İlk Çağ Felsefesi Tarihi*, AÜİFY, Ankara 1987.
- Bolay, Süleymân Hayri, *Felsefeye Giriş*, Akçağ Yayınları, 1. baskı, Ankara 2004.
- Boynukalın, Mehmet, "Zevâid", *DİA*, XLIV, ss. 302-303, İstanbul 2013.
- Brockelmann, C., *Geschichte der Arabischen Littiratur*, Leiden 1943-1949.
- _____, *Supplementband*, Leiden 1937-1942.
- _____, *Tarihu'l-Edebi'l-'Arabî*, trc. Abdulhalim Neccar, Dâru'l-Maarif, Kâhire ts.
- Bulut, Halil İbrahim, "Mu'cize" *DİA*, XXX, ss. 350-352, İstanbul 2005.
- Bulut, Zübeyir, "Hüsün ve Kubuh Meselesinin Ahlâk Teorilerine Temel Oluşturması Bakımından Analizi", *Kelâm Araştırmaları Dergisi*, XIII, sayı: 2, (Temmuz 2015) ss. 634-654.
- Bursevî, İsmâîl Hakkı, *Rûhu'l-Beyân*, nşr. Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût ts.
- Bûtî, M. Sa'îd Ramazan, *Kübre'l-Yakîniyyâti'l-Kevniyye*, Dımaşk 1402.
- Bündârî, Kıvâmüddîn Ebû İbrâhîm el-Feth, *Zubdetü'n-Nusrâ ve Nuhbetü'l-'Usrâ*, Leyden 1889.
- Câhız, Ebû Osman Amr, *Resâilu'l-Kelâmiyye*, thk. Ali Ebu Mulhim, Dâru Mektebeti Hilâl, Beyrût 2002.
- _____, *Resâilu'l-Câhız*, thk. Abdusselam Harun, IV, Mektebetü'l-Hancı, Kâhire 1964.
- Cerir b. 'Atıyye, Ebû Harze, *Divânu Cerîr*, nşr. Kerem Büstânî, Beyrût 1960.
- Cevzici, Ahmet, *Felsefeye Giriş*, Sentez Yayınları, İstanbul 2007.
- Cürçânî, Ebû'l-Hasen Alî b. Muhammed es-Seyyid eş-Şerîf, *Şerhu'l-Mevâkıf*, İstanbul 1239.
- _____, *et-Ta'rîfât*, 1. Baskı, Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, Beyrût 1403/1983.
- Cüveynî, İmâmu'l-Harameyn, *Kitâbu'l-İrşâd ilâ Kavâti'i'l-Edille fi Usûli'l-İ'tikâd*, thk. Muhammed Yûsuf Musa-Abdülmün'im Abdülhamîd, Mektebetü'l-Hancı, Mısır 1950.
- _____, *eş-Şâmil fi Usûli'd-Dîn*, thk. Ali Sami en-Neşşar, Mektebetü Usûl'd-Dîn, İskenderiye 1969.
- _____, *el-'akidetü'n-Nizâmiyye*, thk. Muhammed Zâhid el-Kevserî, Mektebetü'l-Ezheriyye, Mısır 1992.

- Çağrıci, Mustafa-Hökekeleli, Hayâti, “İrâde” *DİA*, XXII, ss. 380-384, İstanbul 2000.
- Çağrıci, Mustafa, “Azim” *DİA*, IV, ss. 328-329, İstanbul 1991.
- _____, “Basit”, *DİA*, V, ss. 106-107, İstanbul 1992.
- _____, “Düşmanlık” *DİA*, X, ss. 51-53, İstanbul 1994.
- _____, “Şehvet” *DİA*, XXXVIII, ss. 477-478, İstanbul 2010.
- Çalışkan, Necmettin, *Kur ’ân ’ın İki Fıkhî Okunuşu Tahâvî’nin Ahkâmü’l-Kur ’ân ve Şerhu Meâ-ni’l-Âsâr ’ı Karşılaştırmalı Örneği*, Araştırma Yayınları, Ankara 2018.
- Çelebi, İlyas, “Klasik Bir Kelâm Problemi Olarak İsim-Müsemmâ Meselesi”, *İlam Araştırma Dergisi*, III, No: 1, 1998, s. 103-104.
- _____, “Hüsün ve Kubuh”, *DİA*, XIX, ss. 59-63, İstanbul 1999.
- _____, “Klasik Bir Kelâm Problemi: Hüsün-Kubuh”, *M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, sayı 16-17, İstanbul 1998-1999.
- _____, “İsim-Müsemmâ”, *DİA*, XXII, ss. 548-551, İstanbul 2000.
- _____, “Menzile Beyne’l-Menzileteyn”, *DİA*, XXIX, ss. 161-162, Ankara 2004.
- _____, “Nazzâm”, *DİA*, XXXII, ss. 466-469, İstanbul 2006.
- _____, “Sıfat”, *DİA*, XXXVII, ss. 100-106, Ankara 2009.
- _____, “Ezelîyet” *DİA*, (gözden geçirilmiş 2. basım) ek-I, ss. 431-432, İstanbul 2016.
- Çelebî, Katib Mustafa b. Abdillâh el-Kostantîni, Keşfü’z-Zunûn *’an Esâmi’l-Kütubi ve’l-Fünûn*, Mektebetü’l-Müsenneâ, Beyrût 1941.
- Dârimî, Osman b. Sa’îd, *Nakdu Osman b. Sa’îd ed-Dârimî ’ale’l-Merisî el-Cehmî el-’Anid fi ma İfterâhu ’ala ’lâhî fi’t-Tevhîd*, I-II, thk. Reşîd b. Hasan el-Elmeğî, Mektebetü’r-Reşîd, Riyâd 1998.
- Davûdî, Muhammed b. Ali b. Muhammed, *Tabakâtü’l-Müfessirîn*, Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, Beyrût ts.
- Demir, Osman, “Tevlîd”, *DİA*, XLI, ss. 38-39, İstanbul 2012.
- Demirkent, Işın, “Haçlılar”, *DİA*, VI, ss. 534-535, İstanbul 1996.
- _____, “Hittin Zaferi ve Kudüs’ün Müslümanlarca Fethinin Batıdaki Akisleri”, *Belleten*, II, sayı: 204, ss.1547-1555, Ankara 1988.
- Descart, *Metafizik Düşünceler*, çev. Mehmet Karasan, İstanbul 1962.
- Devvânî, Celâlüddîn, *Celâl*, Dersaadet, h. 1310.
- Doğan, İsa, İlk Fikir Hareketleri Üzerine Bir Değerlendirme, *OMÜİFD*, sayı: 6, ss. 163-165, Samsun 1992.
- Draz, Abdullah, *Kur ’an Ahlâkı*, çev. Emrullah Yüksel vd., İstanbul 2009.
- Duğaym, Semîh, *Mevsû’atu Mustalahâti’l-’İlmi’l-Kelâm*, Mektebetü Lübnân, Beyrût 1998.
- Duman, M. Zeki-Altundağ, Mustafa, “Hurûf-ı mukatta’a”, *DİA*, XVIII, ss. 401-408, İstanbul 1998.
- Düzgün, Şaban Ali, *Nesefî ve İslâm Filozoflarına göre Allah ’Âlem İlişkisi*, Akçağ Yayınları, Ankara 1988.
- _____, *Varlık ve Bilgi Aydınlanmanın Keşif Araçları*, Beyaz Kule, Ankara 2008.
- Ebû Hanîfe, Nu’mân b. Sâbit, *el-Fıkhü’l-ekber*, I, Mektebetü’l-Furkân, 1. Baskı, BAE 1419/1999.
- Ebû Şâme el-Makdisî, Şihabuddîn Abdurrahman b. İsmâil, *Kitâbu’r-Ravzâteyn fî Ahbârî’l-Devleteyn*, Mısır 1288.
- Ebû’l-’Alâ el-Ma’arrî, Ahmed b. Abdillâh, *Risâletü’l-Ğufrân*, nşr. Âişe Abdurrahman, Kâhire 1990.
- Ebû’l-Bekâ, Eyyüb el-Kefevî, *el-Külliyât*, nşr. Adnân Derviş-Muhammed el-Mısırî, Beyrût 1413/1993.
- Ebû’l-Hüseyn, Ahmed b. Fâris, *Mu’cemu Mekâyisi’l-Luğa*, thk. Abdusselam Muhammed Hârûn, Dâru’l-Fikr, Beyrût 1979.
- Emil Bedî, Ya’kûb, *Mevsû’atu ’Ulûmi’l-Luğeti’l-’Arabiyye*, Dâru’l-Kutubi’l-İlmiyye, Beyrût 2006.

- Enbârî, Ebû'l-Berekât Kemâlüddîn, *el-İnsâf fî Mesâili'l-Hilâf beyne'n-Nahviyyîne'l-Basriyyîn ve'l-Kufiyyîn*, I-II, nşr. Muhammed Muhyiddin Abdülhamîd, Kâhire 1380/1961.
- Eş'arî, Ebû'l-Hasan Ali b. İsmâil, *Makâlâtü'l-İslâmiyyîn ve İhtilâfu'l-Musallîn*, Na'im Zerzûr, el-Mektebetü'l-'Asriyye, 1. Baskı, II, yy. 1426/2005.
- _____, *Makâlâtü'l-İslâmiyyîn*, thk. Helmut Ritter, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût 1988.
- _____, *el-Luma' fi'r-Reddi 'alâ Ehli'z-Zeyği ve'l-Bida'*, thk. Hamûd Ğurâbe, Mektebetu Müsned, London ts.
- _____, *Kitâbu'l-Luma' fi'r-Redd'i 'alâ Ehli'z-Zeyği ve'l-Bida'*, thk. Richard Mc. Carty, Beyrût 1952.
- _____, *İstihsânu'l-Havd fî 'İlmi'l-Kelâm*, thk. Meclisu Dâiretu'l-Me'ârifi'n-Nizâmiyye, Mektebetu Sâdetu'l-Eşref, Haydarâbâd 1344/1926.
- _____, *el-İbâne 'an Usûli'd-Diyâne*, thk. Fevkiye Hüseyin Mahmûd, 1. Baskı, Dâru'l-Ensâr, Kâhire 1987.
- _____, *el-İbâne 'an Usûli'd-Diyâne*, thk. 'Abbâs Sebbâğ, Dâru'n-Nefâis, 1. Baskı Beyrût 1994.
- _____, *Risâle ilâ Ehli's-Seğr*, thk. Abdullâh Muhammed Şâkir el-Cüneydî, Mektebetu'l-'Ulûm ve'l-Hikem, Medine 2002.
- Evkuran, Mehmet, "İslâm Düşünce Geleneğinde Tanrı Tasavvuru", *İslâmî İlimler Dergisi*, 2007, II, sayı: 1, ss. 50-51.
- Fahri, Macid, *İslam Ahlâk Teorileri*, çev. Muammer İskenderoğlu-Atilla Arkan, İstanbul 2004.
- Fârâbî, Ebû Nasr, *Mesâ'il müteferrika*, Haydarâbâd 1344/1925.
- _____, *el-Medînetü'l-Fâzıla*, nşr. Albert Nasrî Nâdir, Beyrût 1985.
- _____, *Kitâbu'l-Hurûf*, thk. Muhsin Mehdî, Dâru'l-Meşrik, Beyrût 1990.
- Ferâhîdî, Halil b. Ahmed, *Kitâbu'l-'Ayn*, thk. Mehdî Mahzûmî, İbrahim Sâmerrâi, Müessesetu'l-'A'lemî li'l-Matbû'ât, Beyrût 1988.
- Fıĝlalî, Ethem Rûhi, *Günümüz İslâm Mezhepleri*, İİFY, İzmir 2008.
- Fîrûzâbâdî, Mecdüddîn Muhammed b. Yakub, *el-Kâmâsu'l-Muhîd*, Müessesetu'r-Risâle, Beyrût 2005.
- Gazzâlî, Ebû Hâmid Muhammed, *el-Maksadü'l-Esnâ fî Şerhi Esmâi'llâhi'l-Hüsnâ*, Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, Lübnân/Beyrût ts.
- _____, *el-Mustasfâ*, Bulak 1324.
- _____, *Kavâ'idü'l-'Akâid*, nşr. Mûsâ Muhammed Ali, Beyrût 1405/1985.
- _____, *Mizânü'l-'amel*, Beyrût 1407/1986.
- _____, *el-İktisâd fî'l-İ'tikâd*, Mektebetü Mustafa el-Bâbî, Kâhire ts.
- _____, *el-İktisâd fî'l-İ'tikâd*, haz. Enes Muhammed Adnan Eş-Şerfavi, Dâru'l Minhac, yy., ts.
- _____, *Makâsidü'l-Felâsife*, haz. Mahmûd Bîcû, Matba'atu's-Sabâh, Şâm 2000.
- _____, *Tehâfütü'l-Felâsife*, nşr. Süleymân Dünyâ, Kâhire 1955.
- _____, *el-İşâre fî 'İlmi'l-Kelâm*, Süleymâniye Kütüphanesi, Köprülü Bölümü, 2/ 519, İstanbul.
- _____, *Me'âlimü usûli'd-dîn*, thk. Semih Duĝaym, Dârü'l-fikri'l-Lübnânî, Beyrût 1992.
- _____, *el-Metâlibü'l-'Âliye mine'l-'İlmi'l-İlâhî*, thk. Ahmed Hicâzî es-Sekkâ, Dâru'l-Kitâbi'l-'Arabî, Beyrût 1987.
- Gelenbevi, İsmâil, *Hâşiye 'alâ Şerhi'l-Celâl*, Şirket-i Sahâif-i Osmâniye, İstanbul 307/919.
- Gökberk, Macit, *Felsefe Tarihi*, Remzi Kitabevi, İstanbul 1999.
- Gölcük, Şerafettin, "Bâkillânî", *DİA*, IV, ss. 531-535, İstanbul 1991.
- _____, "Cehmiyye", *DİA*, VI, ss. 234-263, İstanbul 1993.
- Gölcük, Şerafettin-Toprak, Süleymân, *Kelâm*, Tekin Kitabevi, Konya 1996.

- Gregory Abu'l-Farac, *Ebü'l-Farac Tarihi*, (çev. Ö. Rıza Doğrul), TTK Basımevi, Ankara 1978.
- Gül, Muammer, "Eyyübiler", *Türkler Ansiklopedisi*, V, ss. 77-78, Ankara 2002.
- Günaltay, M. Şemsettin, *Kelâm Atomculuğu ve Kaynağı Sorunu*, (sadeleştiren İrfan Bayındır), Fecr Yayınları, Ankara 2008.
- Gündoğar, Hamdi, *Ebu'l-Muin en-Neseî'nin İnsan Fiilleri Probleminde Mu'tezile'ye Yöneltiği Bazı Eleştiriler*, Kelam Araştırmaları, 9:1 (2011), ss.199.
- Günel, Fuat, "Allahümme", *DİA*, II, s. 503, İstanbul 1989.
- Gürkan, Salime Leyla, "Mu'cize" *DİA*, XXX, ss. 352-356, İstanbul 2005.
- Hâlidî, Salâh Abdülfettâh, *el-Beyân fi İ'câzi'l-Kur'an*, 'Ammân 1989.
- Halîmî, Ebû Abdillâh, *el-Minhâc fi Şu'abi'l-İmân*, nşr. Hilmî M. Fûde, Beyrût 1399/1979.
- Harman, Ömer Faruk, "Azîz", *DİA*, IV, s. 332, İstanbul 1991.
- _____, "Buhtunnasr", *DİA*, VI, ss. 380-381, İstanbul 1992.
- Harpûtî, Abdullatîf, *Tenkîhu'l-Kelâm fi Akâidi Ehli'l-İslâm*, TDVY, Elazığ 2000.
- Hasenî, Abdülhayy b. Fahriddîn b. Abdil'âlî et-Tâlî, *el-İ'lâm bi-men fi Târîhi'l-Hind mine'l-A'lâm: Nüzhetü'l-Havâtur ve Behcetü'l-Mesâmi' ve'n-Nevâzır*, Dâru İbni Hazm, Beyrût 1420/1999.
- Hattâbî, Ebû Süleymân Hamd, *Şe'nü'd-Du'â'*, nşr. Ahmed Yûsuf ed-Dekkâk, Dımaşk 1404/1984.
- Hayyât, Ebü'l-Hüseyn Abdurrahîm b. Muhammed, *el-İntisâr ve'r-Redd 'alâ İbni'r-Râvendiy-yi'l-Mülhid*, thk. Muhammed Hicâzî, Mektebetü's-Sekâfeti'd-Dîniyye, Kâhire 1988.
- Heyet, *Doğuştan Günümüze Büyük İslam Tarihi*, Çağ Yayınları, İstanbul 1989.
- Heysem, Hilal, *Mu'cemu Mustalahi'l-Usûl*, Dâru'l-Cil, I. Baskı, Kâhire 2003.
- Hittî, Philip Khuri, *İslâm Tarihi: Siyasi ve Kültürel*, çev. Salih Tuğ, IV, Boğaziçi Yayınları, İstanbul 1980.
- Hıyârî, Mustafa A., *Salâhuddîn*, Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, Beyrût 1994.
- Hicranî, Ebû Muhammed et-Tayyib b. Abdullâh b. Ahmed b. Ali Bâ Mahreme el-Hadremî eş-Şâfi'î, *Kılâdetü'n-Nahr fi Vefeyâti A'yâni'd-Dehr*, thk. Cum'a Mekkî-Halid Zevârî, I-VI, Dâru'l-Minhâc, Cidde 2008.
- Hillî, Cemâlüddîn el-Hasen (el-Hüseyn) b. Yûsuf b. Ali İbnü'l-Mutahhar, *er-Ricâl*, nşr. M. Sâdık Bahrülülüm, Necef 1381/1961.
- _____, *el-İcâzetü'l-Kebîre* (Meclisî, *Bihârü'l-Envâr* içinde), Beyrût 1403/1983.
- İşık, Kemâl, *Mu'tezilenin Doğuşu ve Kelâmî Görüşleri*, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1967.
- İbn 'Abdîberr, Yûsuf en-Nemerî, *Câmi'u Beyâni'l-İlm ve Fadlih*, I-II, Kâhire 1967.
- İbn el-Cübeyr, Ebü'l-Hüseyn Muhammed b. Ahmed b. Cübeyr b. Muhammed b. Cübeyr el-Kinânî el-Belensî, *er-Ruhle*, Dâru's-Sadr, Beyrût 1980.
- İbn Ebî Âsım, Ebûbekr Ahmed b. Amr b. ed-Dahhâk, *es-Sünne*, I-II, thk. Muhammed Nâsiruddîn Elbânî, el-Mektebetü'l-İslâmî, Beyrût, 1400.
- İbn Ebî'l'iz, Sadruddîn Ali, *Şerhu'l-'Akîdeti'l-Tahâviyye*, nşr. Abdullâh b. Abdülmuhsin et-Türki-Şuayb el-Arnaût, Beyrût 1408/1987.
- İbn el-Ekfânî, Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. İbrâhîm b. Sâid el-Ensârî es-Sincârî, *İrşâdü'l-Kâsîd ilâ Esne'l-Mekâsîd*, nşr. Muhammed 'Avvâme, Cidde 1414/1994.
- İbn el-Enbarî, Ebü'l-Berekât, *ed-Dâ'i ile'l-İslâm*, thk. Seyit Bahçivan, Beyrût 1988.
- İbn el-Esir, 'İzzüddîn Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed, *et-Târîhu'l-Bâhîr fi'd-Devleti'l-Atâbekiyye (Târîhu'd-Devleti'l-Atâbekiyye fi'l-Mevsil)*, thk. Abdülkadir Ahmet Tilîmat, Kâhire 1382/1963.
- _____, *el-Kâmil fi'l-Târîh*, thk. Ebü'l-Fidâ' Abdullâh e-Kâdî, Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, Lübnân 1987.
- İbn Fûrek, Muhammed b. Hasan, *Mücerredü Makâlâti's-Şeyh Ebi'l-Hasan el-Eş'arî*, thk. Daniyel Gimaret, Dâru'l-Meşrik, Beyrût 1987.

- _____, *Kitâbu'l-Hudûd fi'l-İslâm (el-Hudûd fi'l-Usûl)*, thk. Muhammed es-Süleymânî, Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, Beyrût 1999.
- _____, *Kitâbü'l-İbâne 'an Turuki'l-Kâsidîn ve'l-Kesf 'an Menâhici's-Sâlikîn ve'l-Tevefur ilâ 'İbâdeti Rabbi'l-Âlemîn*, thk. Ahmet Yıldırım-Abdulgaffar Aslan, Isparta 2003.
- _____, *Şerhu'l-Âlim ve'l-Müte'allim*, thk. Ahmed Abdurrahîm es-Sâyih-Tevfik Ali Vehbe, Mektebetü's-Sekâfetü'd-Dîniyye, Kâhire 2009.
- İbn el-Fuâtî, Ebû'l-Fazl Kemâlüddîn Abdürrezzâk b. Ahmed b. Muhammed eş-Şeybânî, *el-Havâdisü'l-câmi'a*, nşr. Mehdî en-Necm, Beyrût 1424/2003.
- İbn el-Ğazzî, Ebû'l-Me'âlî Muhammed b. Abdurrahmân, *Divânü'l-İslâm*, thk. Seyyid Kesrevî Hasen, I-IV, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrût 1990.
- İbn Hacer el-Askalânî, Ebû'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed, *Fethü'l-Bârî bi Şerhi Sahîhi'l-Buhârî*, I-XIII, thk. Abdullâh b. Bâz, Dâru'l-Hadis, Kâhire 2004.
- İbn Hâcib, Ebû 'Amr Cemâlüddîn Osmân, *Muhtasarü'l-Müntehâ*, Beyrût 1403/1983.
- İbn Haldûn, Ebû Zeyd Abdurrahmân, *Lübâbü'l-Muhassal fi Usûli'd-Dîn*, nşr. Refik el-'Acem, Beyrût 1995.
- _____, *Mukaddime*, Matbaatü's-Şerefiyye, yy. 1327.
- İbn Hallikân, Ebû'l-Abbas Ahmed b. Muhammed, *Vefeyâtü'l-A'yân ve Enbâ'ü Ebnâ'i'z-Zamân mimmâ Sebete bi'n-Nakl evi's-Semâ' ev Esbetehü'l-A'yân*, nşr. Muhammed Muhyiddin Abdülhamid, Matbaatü's-Sa'âde, Kâhire 1948.
- İbn Hanbel, Ahmed, *el-Akide*, thk. Abdülazîz Sirvânî, Dâru Kuteybe, Dımaşk 1988.
- _____, *Kitâbü's-Sünne*, thk. Muhammed b. Saîd b. Sâlim el-Kahtânî, Ramâdî li'n-Neşr, Demmâm 1414/1994.
- _____, *er-Red 'ale'z-Zenâdika ve'l-Cehmiyye*, Grâs li'n-Neşr, Kuveyt 1426/2005.
- _____, *Usûlü's-Sünne*, thk. Ahmed Ferid el-Mezîdî, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrût 1433/2012.
- İbn Hazm, Ebû Muhammed b. Ali, *el-Fasl fi'l-Milel ve'l-Ehvâ ve'n-Nihal*, thk. Muhammed İbrâhîm Nâsır, Abdurrahman 'Umeyre, Dâru'l-Cil, Beyrût ts.
- _____, *el-Ahlâk ve's-Siyer*, Beyrût 1405/1985.
- İbn 'İmâd, Abdülhay b. Ahmed el-Hanbelî, *Şezerâtü'z-Zeheb fi Ahbâri men Zeheb*, thk. Abdülkâdir el-Arnaût-Mahmûd el-Arnaût, I-XI, Dâru İbn Kesîr, Beyrût 1986-1993.
- İbn Kayyim el-Cevziyye, *Menâkıbü'l-İmâm Ahmed b. Hanbel*, Beyrût 1973.
- İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ 'İmâdüddîn İsmâil, *en-Nihâye ve'l-Bidâye*, Matba'atü's-Sa'âde, Mısır 1932.
- _____, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, thk. Sâmî b. Muhammed Sellâme, Dâru Taybe, 2. Baskı, Riyâd 1999.
- İbn Kuteybe, Ebû Muhammed Abdullâh, *Uyûn'l-Ahbâr*, Dâru'l-Kütüb ve'l-Vesâiki'l-Kavmiyye, Kâhire 1996.
- _____, *el-Ma'ârif*, yy., Göttingen 1950.
- İbn Kutluboğa b. Abdillâh es-Südûnî el-Cemâlî el-Mısırî, *Tâcü't-Terâcim*, thk. Muhammed Hayr Ramazan Yusuf, I-III, Dâru'l-Kalem, Dımaşk 1413/1992.
- İbn Manzûr, Ebû'l-Fazl Cemâlüddîn, *Lisânü'l-Arab*, Dâru Sadr, 3. Baskı, Beyrût 1414.
- İbn Rüşd, Ebû'l-Velîd Muhammed, *Risâletu mâ ba'de't-Tabî'a*, "Rasâilu İbn Rüşd" içerisinde, nşr. Gerard Cihâmî, Rafik el-'Acem, Dâru'l-Fikri'l-Lübnânî, Beyrût 1994.
- İbn Sînâ, Ebû Alî el-Hüseyn, *et-Ta'likât*, nşr. Abdurrahman Bedevî, Mektebetü'l-İlâmî'l-İslâmî, Kûm ts.
- _____, *er-Risâletu'l-Arşîyye fi Tevhîdihî Teâlâ ve Sifâtihi*, (Mecmû'u Resâil-i Şeyh içinde), Dâiretu'l-Meârifî'l-Usmâniyye, Haydarâbâd 1936/1355.
- _____, *en-Necât*, nşr. M. Takî Dânişpejûh, Tahran 1364/1985.
- _____, *el-İşârât ve'l-Tenbihât*, nşr. Süleymân Dünyâ, Kâhire 1985.

- _____, *Metafizik*, trc. Demirli, Ekrem-Türker, Ömer, Litera Yayıncılık, İstanbul 2004.
- İbn eş-Şeddâd, Bahâ'uddîn Yûsuf, *en-Nevâdiru's-Sultâniyye*, nşr. Cemaeddîn Seyyâl, Mısır 1964.
- İbn Teymiyye, Ebû'l-Abbâs Takıyyüddîn Ahmed el-Harrânî, *Mecmû'atu'l-Fetâvâ*, nşr. 'Âmir el-Cezzâr ve Enver el-Bâz, Dâru'l-Vefâ, yy. 2005.
- _____, *Tenbîhu'r-Reculi'l-'Âkil 'alâ Temvîhi'l-Cedeli'l-Bâtul*, thk. Ali b. Muhammed-Muhammed Aziz, Dâru Alemi'l-Fevaid, Mekke 1425/2004.
- _____, *Minhâcü's-Sünneti'n-Nebeviyye*, thk. Muhammed Reşâd Sâlim, Câmi'atü'l-İmâm Muhammed b. Su'ûd el-İslâmiyye, Riyâd 1406/1986.
- _____, *Der'u Te'ârûzi'l-'Akl ve'n-Nakl*, thk. Muhammed Reşâd Salim, XI, 2. Baskı, Mektebetü Câmîatü Riyâd, Riyâd 1991.
- İbn el-Verdî, Ebû Hafs el-Ma'arrî el-Kindî, *Târîhu İbni'l-Verdî (Tetimmetü'l-Muhtasar fî Ahbârî'l-Beşer)*, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrût 1417/1996.
- İbn el-Vezîr, Ebû Abdillâh el-Yemânî, *İsârü'l-Hak 'ale'l-Halk fî Reddi'l-Hilâfât 'alâ Mezâhibi'l-Hakk min Usûli'l-Tevhîd*, Beyrût 1403/1983.
- İlhan, Avni, "Bâtiniyye", *DİA*, V, ss. 190-194, İstanbul 1992.
- _____, "Ebû Hâşim El-Cübbâr", *DİA*, X, ss. 146-147, İstanbul 1994.
- İltaş, Davut, "Üsmendî", *DİA*, XLII, ss. 388-389, İstanbul 2012.
- İrfan Abdulhamid, *İslamda İtikadi Mezhepler ve Akaid Esasları*, çev. M. Saim Yeprem, TDVY, Ankara 2011.
- İsfahânî, Ebû Nu'aym Ahmed, *el-Hilyetu'l-Evliyâ ve Tabakâtu'l-Aşfiyâ*, 4. Baskı, Dâru'l-Kitâbi'l-'Arabî, Beyrût 1405.
- İsfahânî, 'Imâdüddîn, *el-Fethü'l-Kussî fî Fethi'l-Kudsî*, nşr. M. Mahmûd Subhî, Dâru'l-Kavmiyye, Kâhire 1962.
- _____, *el-Barkü's-Şâmî*, haz. Ramazan Şeşen, İÜEFY, İstanbul 1979.
- İsfahânî, Ebû'l-Kâsım Rağîb, *el-Müfredât fî Garîbi'l-Kur'ân*, thk. Safvân Adnân Dâvudî, nşr. Dâru'l-Kalem/ed-Dâru's-Şâmiyye, 1. Baskı, Beyrût/Dimeşk 1412.
- _____, *ez-Zerî'a ilâ Mekârimi's-Şerî'a*, Kâhire 1405/1985.
- İsferâyînî, Ebû'l-Muzaffer 'Imâdüddîn, *et-Tebîrî fî'd-Dîn ve Temyîzi'l-Fırkati'n-Nâciye 'ani'l-Fırâki'l-Hâlikîn*, nşr. Kemâl Yûsuf el-Hût, 'Âlemu'l-Kutub, Beyrût 1403/1983.
- İzmirli İsmâil Hakkı, *Yeni İlmî Kelâm*, Haz. Sabri Hizmetli, Umran Yayınları, Ankara 1981.
- John Hick, *Philosophy of Religion*, Prentice Hall, USA 1990.
- Kâdî Abdülcebbar, Ebû'l-Hasan, *el-Muğnî*, nşr. Mahmûd M. el-Hudayrî, el-Müessesetü'l-Misriyyetü'l-'Âmme, Kâhire ts.
- _____, *Fazlu'l-İ'tizâl*, thk. Fuâd es-Seyyid, Dâru't-Tunusiyye, Tunus 1974.
- _____, *Şerhu'l-Usûli'l-Hamse*, thk. Abdülkerim Osman, Kâhire 1384/1965.
- _____, *Müteşâbihü'l-Kur'ân*, nşr. Adnân M. Zerzûr, Kâhire 1969.
- Kâdî Beydâvî, Abdullâh b. Ömer, *Envârü'l-Tenzîl*, Beyrût 1410/1990.
- Kalaycı, Mehmet, *Tarihsel Süreçte Eş'arilik Matürîdilik İlişkisi*, 2. Baskı, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2017.
- Karadeniz, Osman, "Kıyâm bi-Nefsîhi", *DİA*, XXV, ss. 514-515, Ankara 2002.
- Karahan, Abdullah, "Zevâid", *DİA*, XLIV, ss. 303-305, İstanbul 2013.
- Karlığa, H. Bekir, "Cisim", *DİA*, VIII, ss. 28-31, İstanbul 1993.
- Kâsımî, Cemâlüddîn, *Târîhu'l-Cehmiyye ve'l-Mu'ezile*, Müessesetü'r-Risâle, Beyrût 1985.
- Kaya, Mahmûd, *İslâm Kaynakları Işığında Aristoteles ve Felsefesi*, İstanbul 1983.
- _____, "Fârâbî", *DİA*, XII, ss. 145-162, İstanbul 1995.
- _____, "Nisbet", *DİA*, XXXIII, s. 144, İstanbul 2007.
- _____, "Sudûr", *DİA*, XXXVII, ss. 467-468, İstanbul 2009.
- Kazanç, Ferit Kerim, *Gazzâlî Öncesi Ehl-i Sünnet Kelâmında Ahlâk Düşüncesi*, Ankara 2007.

- Kehhâle, Ömer Rızâ b. Muhammed ed-Dimeşki, *Mu'cemü'l-Müellifîn Terâcimü Musanni-fi'l-Kütübî'l-'Arabîyye*, Mektebetü'l-Müsenâ, Beyrût 1406/1986.
- Kılavuz, Ahmet Saim, "Ezel", *DİA*, XII, ss. 49-50, İstanbul 1995.
- Kılıç, Hulusi, "Celle Celâluh" *DİA*, VII, s. 271, İstanbul 1993.
- Koca, "Mekrûh" *DİA*, XXVIII, ss. 581-583, Ankara 2003.
- Koçar, Musa, *Mâtürîdî'de Allah-Alem İlişkisi*, Ötüken Yayınları, İstanbul 2004.
- Koğî, Ahmed Hilmi, *et-Tertübü'l-Mûnis alâ terkîbi Mollâ Yûnus*, İhsan Yayınları, İstanbul ts.
- _____, *Şerhu Mesâilî'l-Cürcâniyye*, İhsan Yayınları, İstanbul ts.
- Koloğlu, Orhan Şener, "Ebû Hâşim el-Cübbâi'nin Ahvâl Teorisi Üzerine Bazı Mülâhazalar", *UÜİFD*, XVI, No: 2, s. 200, Bursa 2007.
- Koprıman, Kazım Yaşar, "Divân", *DİA*, IX, s. 383, İstanbul 1994.
- Korkmaz, Sıddık, "İmam Ebû Mansûr el-Mâtürîdî'nin Hayâtı ve Eserleri", *Dini Araştırmalar Dergisi*, IV, sayı: 10, ss. 90-91, Ankara 2001.
- Kummî, Muhammed b. Ali b. Babaveyh, *Risaletü'l-İ'tikâdî'l-İmâmiyye*, trc. Ethem Ruhi Fıçlalı, AÜİFY, Ankara 1978.
- Kureşî, Ebû Muhammed Abdülkâdir b. Muhammed, *el-Cevâhirü'l-Mudriyye fî Tabakâti'l-Hanefiyye*, I-II, Matba'atü Meclisi Dâireti'l-Me'ârifî'n-Nizâmiyye, Haydarâbâd 1914.
- Kurtubî, Muhammed b. Ahmed, *el-Esnâ fî Şerhi Esmâ'illâhi'l-Hüsnâ ve Sıfâtih*, nşr. Sâlih Atrye el-Hatmânî, Bingazi 2001.
- Kuşeyrî, Ebû'l-Kâsım Zeynülsîlâm Abdülkerîm, *et-Tahbîr fî'l-Tezkîr*, nşr. İbrâhim Besyûnî, Kâhire 1968.
- Kutlu, Sönmez, "İslâm Mezhepleri Tarihinde Usûl Sorunu", *İslâmî İlimlerde Metodoloji/Usûl Meselesi-I*, haz. İsmâil Kurt-S. Ali Akyüz, Ensar Neşriyat, ss. 431-440, İstanbul 2005.
- _____, *Türklerin İslâmlaşma Sürecinde Mürcie ve Tesirleri*, TDVY, Ankara 2006.
- Kutluer, İlhan, "Belhî, Ebû Zeyd", *DİA*, V, ss. 412-414, İstanbul 1992.
- _____, "Cevher", *DİA*, VII, ss. 450-455, İstanbul 1993.
- _____, "Semerkandî", *DİA*, XXXVI, ss. 475-477, İstanbul 2009.
- _____, "Şey", *DİA*, XXXIX, ss. 34-36, İstanbul 2010.
- Kuveysîni, Hasan Dervîş, *Şerhu Metni's-Süllem fî'l-Mantık*, Mısır ts.
- Lâlikâî, Hibetullâh et-Taberî, *Şerhu Usûli İ'tikâdi Ehli's-Sünne ve'l-Cemâ'a*, nşr. Ahmed b. Sa'd Hamedân, Dârü't-Tayyibe, Riyâd 2003.
- Leknevî, Ebû'l-Hasenât Muhammed Abdülhay, *el-Fevâ'idü'l-Behiyye fî Terâcimi'l-Hanefiyye*, Matbaatu's-Sa'âde, Kâhire 1324.
- L. Gardet, "*Husayn Ibn Mansûr Hallâj*", Présence de Louis Massignon (ed. D. Massignon), Paris 1987.
- Macit Fahri, *İslâm Felsefesi Tarihi*, trc. Kasım Turhan, İstanbul 1987.
- Madelung, Wilferd, "Borhân-Al-Dîn Nasafî," *Encyclopaedia Iranica*, IV/4, p. 371, available online at <http://www.iranicaonline.org/articles/borhan-al-din-nasafi-abul-fazael-mohammad-b> (accessed on 30 December 2012).
- Makdisî, Abdullâh b. Ahmed, *Lüm'atü'l-İ'tikâd*, II. baskı, nşr. Vizâretü's-Şüûni'l-İslâmiyye ve'l-Evkâf ve'd-Da've ve'l-İrşâd, Suudi Arabistan 2000.
- Makrîzî, Takiyyüddîn Ebû'l-Abbâs Ahmed b. Ali, *el-Mevâ'iz ve'l-İ'tibâr bi (fi) Zikri'l-Hitat ve'l-Âsâr*, Matba'atu'n-Nil, Mısır 1324.
- _____, *es-Sülûk fî Ma'rifeti Düveli'l-Mülûk*, nşr. Muhammed Mustafa Ziyade, Mısır 1956.
- Manastırlı, İsmâil Hakkı, *Mevâ'idü'l-Enâm*, yy., ts.
- Ma'mer b. Müsenâ, Ebû 'Ubeyde, *Mecâzü'l-Kur'ân*, nşr. Fuat Sezgin, Beyrût 1401/1981.
- Mâtürîdî, Ebû Mansûr Muhammed, *Kitâbü'l-Tevhîd*, nşr. Fethullah Huleyf, Beyrût 1970.
- _____, *Kitâbü'l-Tevhîd*, thk. Fethullah Huleyf, el-Mektebetü'l-İslâmiyye, İstanbul 1979.

- _____, *Kitâbü'l-Tevhîd*, nşr. Bekir Topaloğlu-Muhammed Aruçi, Ankara 1423/2003.
- Mâverdi, Ebû'l-Hasen Ali, *Edebü'd-Dünyâ ve 'd-Dîn*, nşr. Mustafa es-Sekkâ, Beyrût 1978.
- Mengüşoğlu, Takiyettin, *Felsefeye Giriş*, Remzi Kitabevi, 11. baskı, İstanbul 2008.
- Murtazâ, el-Mehdî-Lidînillâh Ahmed, *Tabakâtu'l-Mu'tezile*, thk. Susanna Diwald-Wilzer, en-Neşrâtu'l-İslâmiyye, Beyrût 1961.
- Mesûdî, Ebû'l-Hasan Ali b. Hasan, *Murûcu'z-Zeheb ve Me'âdinü'l-Cevher*, thk. Carl Paula, Menşûrâtü's-Şerif er-Radi, Kûm 2002.
- Mustafa Sabri Efendi, *Mevkifü'l-Beşer Tahte Sultâni'l-Kader*, Kâhire 1352.
- Nesefî, Burhânüddîn, *Keşfü'l-Hakâik ve Şerhu'd-Dekâik fi Tefsîri Kelâmi Rabbi'l-Âlemîn Muhtasarı Mefâtihi'l-Ğayb*, Köprülü Kütüphanesi, nr. 123, vr. 744.
- _____, *Keşfü'l-Hakâik ve Şerhu'd-Dekâik min Tefsîri Kelâmillâhi'l-'Azîz*, (*el-Mukaddime ve Süretü'l-Fâtiha*) thk. Üsâme Abdülvevvâh Hamd b. Abdülazîz, Câmi'âtü'l-'Ulûmi'l-İslâmiyyeti'l-Âlemiyye, 'Ammân/Ürdün 2011.
- _____, *Keşfü'l-Hakâik ve Şerhu'd-Dekâik min Tefsîri Kelâmillâhi'l-'Azîz*, (*el-Cüz'ü'l-Evvel min Süreti'l-Bakara*) thk. Abdülcevvdâ Halef Muhammed Hamîd, Câmi'âtü'l-'Ulûmi'l-İslâmiyyeti'l-Âlemiyye, 'Ammân/Ürdün 2011.
- _____, *Keşfü'l-Hakâik ve Şerhu'd-Dekâik min Tefsîri Kelâmillâhi'l-'Azîz*, (*Süretü'l-Bakara min Cüz'i's-Sân'i ilâ Nihâyeti's-Süre*) thk. Hâlid Mansûr Mahmûd, Câmi'âtü'l-'Ulûmi'l-İslâmiyyeti'l-Âlemiyye, 'Ammân/Ürdün 2012.
- _____, *Tefsîru Süreti'n-Nâs*, nşr. 'Îyâde b. Eyyûb el-Kübeysî, Dübey 1422/2001.
- _____, et-Terâcih, thk. Şerife bnt. Ali b. Süleymân, *Mecelletü Câmi'i'l-Melik Su'ûd*, 19 (1427/2006), ss. 889-959.
- _____, *Şerhu'l-Fusûl fi 'İlmi'l-Cedel*, thk. Şerife bnt. Ali b. Süleymân el-Hûşânî, Câmi'âtü'l-Melik Su'ûd, Riyâd 1433.
- _____, *Mekârimu'l-Ahlâk*, thk. Muhammed b. Abdullâh Ahmet, Dâru'l-Kutubi'l-'İlmiyye, Beyrût 2011.
- _____, *Meşâriku'l-Envâr fi Şerhi'l-Esmâ'i'l-Hüsna*, Diyarbakır İl Halk Kütüphanesi, nr. A 1168/1.
- _____, *Muhtasarı Nihâyeti'l-'Ukûl (el-Müntehab min Nihâyeti'l-'Ukûl)*, Süleymâniye Kütüphanesi, Yenicami, nr. 758.
- Nesefî, Ebû'l-Mu'in, *Bahru'l-Kelâm fi 'Akâ'idi Ehli'l-İslâm*, thk. Veliyyüddin Muhammed el-Ferfûr, Dâru'l-Ferfûr, Dimaşk 2000.
- _____, *Tebziratü'l-Edille*, thk. Hüseyin Atay-Şaban Ali Düzgün, Ankara 2003.
- Neşşâr, Ali Sâmî, *Neş'et-u Fikri'l-Felsefi fi'l-İslâm*, Dâru'l-Meârif, Kâhire ts.
- Neşşâr, Ali Sâmî, *İslam'da Felsefi Düşüncenin Doğuşu*, çev. Osman Tunç, İnsan Yayınları, İstanbul 1999.
- Nevevî, Ebû Zekeriyâ Yahyâ, *Şerhu Sahîhi Müslim*, Kâhire 1349.
- Nu'aymî, Muhyiddin Abdulkadir, *ed-Dâris fi Târîh'il-Medâris*, Kâhire 1998.
- Onat, Hasan, "Bilgi, Bilim ve Yöntem", *İslâm Bilimlerinde Yöntem*, ANKUZEM, Ankara 2007.
- Öz, Mustafa, "Dirâr b. 'Amr", *DİA*, IX, ss. 274-275, İstanbul 1994.
- _____, "Hillî, İbnü'l-Mutahhar", *DİA*, XVIII, ss. 37-39, İstanbul 1998.
- Özaydın, Abdülkerim, "Nizâmülmülk", *DİA*, XXXIII, ss. 195-197, İstanbul 2007.
- Özen, Şükrü, "İlm-i Hilâf Yahut Fukahâ Metoduna Göre Cedel Hakkında Klasik Bir Metin: Menşe'ü'n-nazar", *Makâlât*, sayı: 2 (1999), ss.171-198.
- Özerverli, M. Sait, *Kelâm'da Yenilik Arayışları*, İsam yayınları, İstanbul 1998.
- _____, "İsbât-ı Vâcib", *DİA*, XXII, ss. 495-497, İstanbul 2000.
- _____, "Üsmendi", *DİA*, XLII, s. 389-391, İstanbul 2012.
- Özgüdenli, Osman Gazi, "Mâverâünnehir", *DİA*, XXVIII, ss. 177-180, Ankara 2003.
- Özler, Mevlüt, "Kur'an'ın İki Anahtar Kavramı Işığında Allah'ın Birliği Meselesinin Semantik Bir Tahlili", *EKEV Akademi Dergisi*, sayı: 4, Mayıs 1999, ss. 23-35.

- Pehlivan, Necmettin-Ceylan, Hadi Ensar, "Âdâbu'l-Bahs Devrimine Doğru Son Evrim: Burhânüddîn en-Nesefî'nin el-Fusûl'ü", *AÜİFD*, 56: 2 (Ankara 2015), ss.1-75.
- _____, "Şemseddin Muhammed b. Eşref es-Semerkindî el-Hüseynî et-Türki'ye Ait İki Yeni Eser: Şerhu Menşe'i'n-Nazar ve Şerhu'n-Nikât", *Nazariyat*, 6: 1 (Nisan 2020), ss. 115-207.
- Râzî, Fahrüddîn, *Levâmi 'u'l-Beyyinât*, nşr. Tâhâ Abdürraûf Sa'd, Beyrût 1404/1984.
- _____, *Levâmi 'u'l-Beyyinât Şerhu Esmâillâhi Teâlâ ve's-Sıfât*, tsh. Muhammed Bedrud-dîn Ebu Firâs el-Halebî, el-Matbaatü'ş-Şerefiyye, yy. 1323/1905.
- _____, *El-Muhassal (Muhassalu Efkarî'l-Mütekaddimîn ve'l-Müteahhirîn)*, thk. Tâhâ Abdürraûf Sa'd, Mektebetü'l-Külliyâtî'l-Ezheriyye, Kâhire ts.
- _____, *Kitâbü'l-Erba'în fi Usûli'd-Dîn*, nşr. Ahmed Hicâzî es-Sekkâ, el-Mektebetü'l-Ezheriyye, Kâhire 1406/1986.
- _____, *el-Metâlibu'l-Âliye*, nşr. Ahmed Hicâzî es-Sekkâ, Beyrût 1407/1987.
- _____, *Me'âlimü Usûli'd-Dîn*, thk. Semih Duğaym, Dârü'l-Fikri'l-Lübnânî, Beyrût 1992.
- _____, *el-Mahsûl*, Beyrût 1408/1988.
- _____, *Mefâtihu'l-Ğayb*, Dâru'l-Fikr, Beyrût 1401/1981.
- _____, *et-Tefsîru'l-Kebîr*, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, 3. bsk. Beyrût 1420/1999.
- _____, *Esâsü't-Takdîs*, thk. Ahmed Hicâzî es-Sekkâ, el-Mektebetü'l-Ezheriyye, Kâhire 1986.
- _____, *Kitâbu'l-Muhassal*, thk. Hüseyin Atay, Menşûrâtu Şerif Rızâ, Kum 1999.
- _____, *İ'tikâdât-u Firâki'l-Müslimîn ve'l-Müşrikîn*, thk. Muhammed el-Mu'tasım Billah el-Bağdâdî, Dâru'l-Kitâbu'l-'Arabî, Beyrût 2006.
- _____, *Nihâyetü'l-'Ukûl fi Dirâseti'l-Usûl*, thk. Saïd Abdullatîf Fûde, Dârüzzahâir, Beyrût 1436/2010.
- _____, *İşârâtu'n-Nuzzâr ilâ Latâifi'l-Esrâr*, thk. Halife Keskin-Hayri Kaplan-Muhammed Yılmaz, TDV, Ankara 2012.
- Renan, Ernest, *Bilimin Geleceği*, Ziya İhsan, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1965.
- Rousseau, Herve, *Les Religions*, que sia-je, PUF., Paris 1968.
- Safedî, Ebû's-Safâ Salâhüddîn Halîl, *el-Vâfi bi'l-Vefeyât*, thk. Ahmed el-Arnaûtî-Mustafa Türkî, I-XXIX, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-'Arabî, Beyrût 1420/2000.
- Sancar, Muhammed Mustafa, *İlâhî Sıfatlar Ekseninde Eş'ari Kelâmının Değişim Süreci*, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 2021.
- Sanhâcî, Muhammed b. Cafer, *Şerhu 'Akîdet Ebî İshâk el-İsferâyini*, yy., ts.
- Sarioğlu, Hüseyin, *İbn Rüşd Felsefesi*, Klasik Yayınları, İstanbul 2003.
- Sekkâf, 'Ulvî b. Abdulkâdir, *Sıfâtullâhi 'Azze ve Celle el-Vâridetu fi'l-Kitâbi ves-Sünne*, nşr. Ed-Dürerü's-Seniyye, Suûdi Arabistân 2011.
- Selîm, Muhammed Rızık, *'Asru Salâtini'l-Memâlik ve Nnitâcuhi'l-İlmî ve'l-Edebî*, Dârü'l-Kitâbi'l-'Arabî, Kâhire 1947.
- Sem'ânî, Ebû Sa'd Abdülkerîm, *el-Ensâb*, thk. Abdullâh Ömer el-Bârûdî, Beyrût 1988.
- Semerkindî, Şemsüddîn Muhammed b. Eşref el-Hüseynî, *Şerhu'l-Mukaddimeti'l-Burhâniyye*, Süleymâniye Kütüphanesi-Reisülküttab, no. 1203, vv. 40b-79b.
- _____, *Şerhu'l-Fusûl*, Burdur İl Halk Kütüphanesi 133, 118a.
- _____, *es-Sahâifü'l-İlâhiyye*, Süleymâniye Kütüphanesi, Şehit Ali Paşa, No:1688.
- _____, *es-Sahâifü'l-İlâhiyye*, thk. Ahmed Abdurrahman eş-Şerîf, Kuveyt 1985.
- _____, *el-Me'ârif fi Şerhi's-Sahâ'if*, thk. Abdullah Muhammed-Nazîr Muhammed, el-Mektebetü'l-Ezheriyye li't-turâs, Mısır ts.
- _____, *el-Mutekad li İ'tikadi Ehli'l-İslâm/İslâm İnanç İlkeleri*, çev. İsmâil Yürük-İsmâil Şık, Araştırma Yayınları, Ankara 2011.

- _____, *el-Envârü'l-İlâhiyye*, Süleymâniye Kütüphanesi, Lâleli, nr. 2432/6.
- Sevim, Ali-Merçil, Erdoğan, *Selçuklu Devletleri Tarihi*, TTK Yayınları, Ankara 1995.
- Semerkindî, Ubeydullah b. Muhammed, *el-Akîdetü'r-Rükniyye*, nşr. Mustafa Sinanoğlu, İstanbul 1429/2008.
- Sena, Cemil, *Filozoflar Ansiklopedisi*, Remzi Kitapevi, İstanbul 1974.
- Sıbt İbn el-Cevzi, Yûsuf, *Mir'âtü'z-Zamân fî Târîhi'l-A'yân*, nşr. Ali Sevim, Ankara 1968.
- Sıcak, Ahmet Sait, *Kur'an Tefsirinde Öznellik*, Ankara Okulu Yayınları, Ankara 2017.
- Sinanoglu, Mustafa, "Hristiyanlık", *DİA*, XVII, ss. 364-368, İstanbul 1998.
- _____, "İlhâd", *DİA*, XXII, ss. 90-92, İstanbul 2000.
- _____, "Muattıla", *DİA*, XXX, ss. 330-331, İstanbul 2005.
- _____, "Nesefî, Burhânüddîn", *DİA*, XXXII, ss. 565- 567, İstanbul 2006.
- Sizgen, İbrahim. Şâfiî Mezhebinin Teşekkül Evreleri, *Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 2, Aralık: 2018, 5/125-154.
- _____, *Şâfiî Mezhebinin Muharrirlerinden İmâm Râfiû* (ö. 623/1226), Ankara: Akademi-yen Kitabevi, 2018.
- Sübhanî, Ca'fer, *el-İlâhiyyât*, nşr. Hasan M. Mekkî el-Âmilî, Gadir 1410/1990.
- Suyûtî, Celâlüddîn Abdurrahmân, *Tenzihü'l-İ'tikâd 'ani'l-Hulûl ve'l-İttihâd*, Millet Kütüphanesi, Feyzullah Efendi, nr. 2121, vr. 201a.
- _____, *el-Habâik fî Ahbârî'l-Melâik*, thk. Ebû Hacer Muhammed es-Sa'id, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 1. Baskı, Beyrût/Lübân 1421/2000.
- _____, *el-Hâvî li'l-Fetâvî*, thk. Abdüllatif Hasan Abdurrahman, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 2. Baskı, Beyrût/Lübân 1408/1988.
- Şahin, Hanifi, "İlk Dönem Kader Tartışmalarında Siyâsetin Rolü", *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2011, sayı: 36, ss. 47-70.
- Şa'rânî, Abdülvehhâb, *el-Yevâkî ve'l-Cevâhir*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût ts.
- Şâtîbî, Ebû İshâk İbrâhîm b. Mûsâ el-Endelûsî, *el-İfâdât ve'l-İnşâdât*, thk. Muhammed Ebû'l-Ecfân, 1. Baskı, Müessesetü'r-risâle, Beyrût 2010.
- Şehristânî, Muhammed b. Abdülkerim, *el-Milel ve'n-Nihal*, thk. Muhammed Seyyid Kîlânî, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût 1404.
- _____, *Nihâyetü'l-İkdâm fî 'İlmi'l-Kelâm*, thk. Alfred Guillaume, London 1934.
- Şeyhzâde, Abdurrahman b. Ali, *Nazmü'l-Ferâid*, Mısır 1317.
- Şener, H. İbrahim, "Ferkadân", *DİA*, XII, ss. 399-400, İstanbul 1995.
- Şeşen, Ramazan, *Selâhaddin Devrinde Eyyubiler Devleti*, İÜEFY, İstanbul 1983.
- _____, *Selâhaddin Eyyubi ve Devlet*, Çağ Yayınları, İstanbul 1987.
- Şevkânî, Ebû Abdillâh Muhammed, *İrşâdu'l-Fuhûl ilâ Tahkîki'l-Hakk min 'İlmi'l-Uşûl*, Dâru'l-Ma'rife, Beyrût ts.
- Şık, İsmail, "Burhan-ı Temanû'ya Eleştirel Bir Yaklaşım", *ÇÜİFD X* (sayı 2), ss. 17-44, Adana 2010.
- _____, *Felsefî Kelam Geleneğinde Varlık Kavramı, Şemsüddin es-Semerkindi Örneği*, Uluslararası 13.Yüzyılda Felsefe Sempozyumu, Ankara, Türkiye, 16-17 Kasım 2013, ss. 1-30.
- _____, *es Semerkindi Özelinde Hanefî Maturidi Yaklaşımın Anadolu Türk İslam Düşüncesine Etkisi*, Uluslararası Malazgirtten Osmanlıya Selçuklu Sempozyumu, Kastamonu, Türkiye, 22 - 23 Mayıs 2014.
- Taberî, Muhammed b. Cerîr, *Câmi'u'l-Beyân*, nşr. Sıdkî Cemîl el-'Attâr, Beyrût 1415/1995.
- Taberânî, Süleymân b. Ahmed, *el-Mu'cemu'l-Kebîr*, I-XX, thk. Hamdî b. Abdilmecid, Mektebetü'l-'Ulûm ve'l-Hikem, Mûsul 1983.
- Taşköprizâde, Ahmed Efendi, *Miftâhu's-Sa'ade ve Misbâhu's-Siyâde fî Mevdu'ati'l-'Ulûm*, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrût 1985.
- Teftâzânî, Sa'düddîn, *Muhtasarü'l-Me'ânî*, Dâru'l-Fikr, İrân 1405.

- _____, *Şerhu'l-Makâsîd*, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, Beyrût 2011.
- _____, *Şerhu'l-'Akâid*, thk. Ali Kemâl, Dâru İhyâi't-turâsi'l-'Arabî, Beyrût 1436/2014.
- Tehânevî, Muhammed b. Ali el-Hanef, *Mevsû'atü Keşşâfi Istulâhâti'l-Fünûn ve'l-'Ulûm*, thk. Ali Dehrûc, Mektebetü Lübnân, Beyrût 1996.
- Temîmî, Takiyyüddîn Abdülkâdir, *Tabakâtü's-Seniyye fî Terâcimi'l-Hanefiyye*, thk. Abdulfettaf Muhammed el-Huluv, Riyâd 1989.
- Tettân, Abdülkerîm-Kilânî, M. Edîb, *'Avnü'l-Mürîd li-Şerhi Cevhereti't-Tevhîd*, Dımaşk 1994.
- Tevhîdî, Ebû Hayyân, *el-Mukâbesât*, thk. Hasan es-Sendübî, Mısır 1929.
- Togan, Zeki Velidî, *Umumi Türk Tarihine Giriş*, Enderun Kitapevi, İstanbul 1981.
- Tomar, Cengiz, "İbnü'l-Fuvâtî", *DİA*, XXI, ss. 47-49, İstanbul 2000.
- Topaloğlu, Bekir-Çelebi, İlyas, *Kelâm Terimleri Sözlüğü*, İSAM, Ankara 2017.
- Topaloğlu, Bekir, *Kelâm İlmi*, Damla Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul 1985.
- _____, "Adl", *DİA*, I, s. 387, İstanbul 1988.
- _____, "Ahad", *DİA*, I, ss. 483-484, İstanbul 1988.
- _____, "Allah", *DİA*, II, ss. 471-498, İstanbul 1989.
- _____, "Alî", *DİA*, II, ss. 370-371, İstanbul 1989.
- _____, "Bâ'is", *DİA*, IV, s. 525, İstanbul 1991.
- _____, "Bâkî", *DİA*, IV, ss. 536-537, İstanbul 1991.
- _____, *İslam Kelâmcılarına ve Filozoflarına Göre Allah'ın Varlığı (İsbât-ı Vâcib)*, DİB Yayınları, Ankara 1992.
- _____, "Bâri", *DİA*, V, s. 73, İstanbul 1992.
- _____, "Basîr", *DİA*, V, ss. 102-103, İstanbul 1992.
- _____, "Bâtın", *DİA*, V, s. 187, İstanbul 1992.
- _____, "Câmî", *DİA*, VII, ss. 92-93, İstanbul 1993.
- _____, "Cebbâr", *DİA*, VII, ss. 181-182, İstanbul 1993.
- _____, "Celîl", *DİA*, VII, ss. 267-268, İstanbul 1993.
- _____, "Dârr", *DİA*, VIII, ss. 481-482, İstanbul 1993.
- _____, "Esmâ-i Hüsnâ", *DİA*, XI, ss. 404-418, İstanbul 1995.
- _____, "Evvel", *DİA*, XI, s. 545, İstanbul 1995.
- _____, "Fettâh", *DİA*, XII, ss. 482-483, İstanbul 1995.
- _____, "Ġafûr", *DİA*, XIII, s. 286-287, İstanbul 1996.
- _____, "Ġanî", *DİA*, XIII, ss. 348-349, İstanbul 1996.
- _____, "Habîr", *DİA*, XIV, ss. 378-379, İstanbul 1996.
- _____, "Hâdî", *DİA*, XV, s. 9, İstanbul 1997.
- _____, "Hâfid", *DİA*, XV, ss. 73-74, İstanbul 1997.
- _____, "Hafîz", *DİA*, XV, ss. 116-117, İstanbul 1997.
- _____, "Hak", *DİA*, XV, s. 152, İstanbul 1997.
- _____, "Hakem", *DİA*, XV, ss. 170-171, İstanbul 1997.
- _____, "Hakîm", *DİA*, XV, ss. 181-182, İstanbul 1997.
- _____, "Hâlik", *DİA*, XV, ss. 303-304, İstanbul 1997.
- _____, "Halîm", *DİA*, XV, ss. 334-335, İstanbul 1997.
- _____, "Hamîd", *DİA*, XV, ss. 458-459, İstanbul 1997.
- _____, "Hasîb", *DİA*, XVI, ss. 380-381, İstanbul 1997.
- _____, "Hay", *DİA*, XVI, ss. 549-550, İstanbul 1997.
- _____, "Âhir", *DİA*, I, s. 542, İstanbul 1998.
- _____, "Hudûs", *DİA*, XVIII, ss. 304-309, İstanbul 1998.
- _____, "Kahhâr", *DİA*, XXIV, ss. 169-170, İstanbul 2001.
- _____, "Kâbid", *DİA*, XXIV, s. 26, İstanbul 2001.
- _____, "Kâdir", *DİA*, XXIV, s. 124, İstanbul 2001.

- _____, “Kavî”, *DİA*, XXV, s. 68, Ankara 2002.
- _____, “Kayyûm”, *DİA*, XXV, s. 108-109, Ankara 2002.
- _____, “Kebîr”, *DİA*, XXV, s. 162, Ankara 2002.
- _____, “Kerîm”, *DİA*, XXV, s. 287-288, Ankara 2002.
- _____, “Kuddûs”, *DİA*, XXVI, ss. 314-315, Ankara 2002.
- _____, “Latîf”, *DİA*, XXVII, ss. 108-109, Ankara 2003.
- _____, “Mâni’”, *DİA*, XXVII, s. 573, Ankara 2003.
- _____, “Mecîd”, *DİA*, XXVIII, ss. 238-239, Ankara 2003.
- _____, “Melik”, *DİA*, XXIX, ss. 50-51, Ankara 2004.
- _____, “Metîn”, *DİA*, XXV, s. 68, Ankara 2004.
- _____, “Muğni’”, *DİA*, XXX, s. 381, İstanbul 2005.
- _____, “Muhî”, *DİA*, XXXI, s. 40, İstanbul 2006.
- _____, “Muhsî”, *DİA*, XXXI, ss. 45-46, İstanbul 2006.
- _____, “Muhÿ”, *DİA*, XXXI, ss. 78-79, İstanbul 2006.
- _____, “Muiz”, *DİA*, XXXI, ss. 94-95, İstanbul 2006.
- _____, “Mukaddim”, *DİA*, XXXI, ss. 114-115, İstanbul 2006.
- _____, “Mukî”, *DİA*, XXXI, s. 138, İstanbul 2006.
- _____, “Muktedir”, *DİA*, XXXI, s. 143, İstanbul 2006.
- _____, “Musavvir”, *DİA*, XXXI, s. 241, İstanbul 2006.
- _____, “Mübdi’”, *DİA*, XXXI, s. 431, İstanbul 2006.
- _____, “Mücîb”, *DİA*, XXXI, s. 451, İstanbul 2006.
- _____, “Müheymin”, *DİA*, XXXI, s. 518, İstanbul 2006.
- _____, “Muksî”, *DİA*, XXXI, s. 141, İstanbul 2006.
- _____, “Mü’min”, *DİA*, XXXI, ss. 557-558, İstanbul 2006.
- _____, “Müntakim”, *DİA*, XXXII, ss. 23-24, İstanbul 2006.
- _____, “Müte’âlî”, *DİA*, XXXII, ss. 181-182, İstanbul 2006.
- _____, “Mütekebbir”, *DİA*, XXXII, ss. 189-190, İstanbul 2006.
- _____, “Nâfi’”, *DİA*, XXXII, ss. 285-286, İstanbul 2006.
- _____, “Nûr’”, *DİA*, XXXIII, ss. 243-244, İstanbul 2007.
- _____, “Rahmân”, *DİA*, XXXIV, ss. 415-417, İstanbul 2007.
- _____, “Rakîb”, *DİA*, XXXIV, s. 431, İstanbul 2007.
- _____, “Raûf”, *DİA*, XXXIV, s. 468, İstanbul 2007.
- _____, “Reşîd”, *DİA*, XXXV, s. 11, İstanbul 2008.
- _____, “Rezzâk”, *DİA*, XXXV, ss. 47-48, İstanbul 2008.
- _____, “Sabûr”, *DİA*, XXXV, ss. 361-362, İstanbul 2008.
- _____, “Samed”, *DİA*, XXXVI, ss. 68-69, İstanbul 2009.
- _____, “Selâm”, *DİA*, XXXVI, ss. 341-342, İstanbul 2009.
- _____, “Semî’”, *DİA*, XXXVI, s. 492, İstanbul 2009.
- _____, “Şehîd”, *DİA*, XXXVIII, s. 428, İstanbul 2010.
- _____, “Şekûr”, *DİA*, XXXVIII, s. 493, İstanbul 2010.
- _____, “Tevvâb”, *DİA*, XLI, ss. 48-49, İstanbul 2012.
- _____, “Vâcid”, *DİA*, XLII, s. 409, İstanbul 2012.
- _____, “Vâris”, *DİA*, XLII, ss. 522-523, İstanbul 2012.
- _____, “Vâsi’”, *DİA*, XLII, ss. 547-548, İstanbul 2012.
- _____, “Vedûd”, *DİA*, XLII, ss. 598-599, İstanbul 2012.
- _____, “Vehhâb”, *DİA*, XLII, ss. 610-611, İstanbul 2012.
- _____, “Vekîl”, *DİA*, XLIII, ss. 9-10, İstanbul 2013.
- _____, “Velî”, *DİA*, XLIII, ss. 24-25, İstanbul 2013.
- _____, “Zâhir”, *DİA*, XLIV, s. 85, İstanbul 2013.

- _____, “Zü'l-celâli ve'l-ikrâm”, *DİA*, XLIV, s. 515, İstanbul 2013.
- Toshiko Izutsu, *Kur'an'da Allah ve İnsan*, trc. Süleymân. Ateş, Yeni Ufuklar Neşriyat, İstanbul ts.
- Tritton, A.S., *İslâm Kelâmı* (trc. Mehmet Dağ), AÜİFY, Ankara 1978.
- Tunagöz, Tuna, *Ebü'l-Berakât El-Bağdâdî'de Tanrı Düşüncesi*, AÜSBE TİB (Kelâm) ABD, Doktora Tezi, Ankara 2012.
- Tunçbilek, H. Hüseyin, “Allah'ın Sıfatlarının Mâhiyeti Problemi”, *HÜİFD*, Şanlıurfa 2001, VII, sayı: 1, ss. 67.
- Turhan, Kasım, “İnniyye” *DİA*, XXII, ss. 315-316, İstanbul 2000.
- Turgut, Ali Kürşat, “Meşşâi Felsefesinde Allah'ın Sıfatları Meselesi”, *UÜİFD*, XXI, sayı: 2, ss. 1-21, Bursa 2012.
- Tüsî, ‘Alâuddîn, *Tehâfütü'l-Felâsife*, nşr. Rızâ Sa'ade, Beyrût 1403/1983.
- Tüsî, Nasîrüddîn, *Şerhu'l-İşârât ve'l-Tenbihât*, nşr. Süleymân Dünyâ, Kâhire 1985.
- Türker, Ömer, “Nefis”, *DİA*, XXXII, ss. 529-531, İstanbul 2006.
- Uludağ, Süleymân, “Halvet”, *DİA*, XV, ss. 386-387, İstanbul 1997.
- _____, “Hallâc-ı Mansûr”, *DİA*, XV, ss. 377-381, İstanbul 1997.
- _____, “Keşf”, *DİA*, XXV, ss. 315-317, Ankara 2002.
- _____, “Recâ” *DİA*, XXXIV, s. 502, İstanbul 2007.
- _____, “Riyâzet”, *DİA*, XXXV, ss. 143-144, İstanbul 2008.
- Ulvan, Abdullâh, *Kudûs Fatihi Selahaddin Eyyubi*, Seçkin Yayıncılık, İstanbul 1992.
- Ülken, Hilmi Ziya, *Felsefe Giriş*, İkinci Kısım, Ankara 1958.
- Üsmendî, ‘Alâüddîn Muhammed, *Lübübü'l-Kelâm*, İsam Yayınları, İstanbul 2005.
- Üstüvaî, Ebü'l-'Alâ Sâ'id, *el-İ'tikâd*, thk. Seyyid Bağçevan, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrût 1426/2005.
- Üzüm, İlyas, “Gazap”, *DİA*, XIII, ss. 434-435, İstanbul 1996.
- _____, “Mücessime”, *DİA*, XXXI, ss. 449-450, İstanbul 2006.
- Vâ'î, Tevfîk Yûsuf, *Ekvâlü'l-Ulemâi'l-İsbât fî Âyâtî ve Ehâdisi's-Sıfât*, Kuveyt 2000.
- Vural, Mehmet, *İslam Felsefesi Sözlüğü*, Elis Yayınları, Ankara 2016.
- Yâfi'î Ebü Muhammed 'Afîfüddîn Abdullâh b. Es'ad b. Ali b. Süleymân el-Yemenî, *Mir'âtü'l-Cenân ve 'İbretü'l-Yakzan fî Ma'rifeti Havâdisi'z-Zamân*, I-IV, Dâru'l-Mektebeti'l-İlmiyye, Beyrût 1418/1997.
- Yâkût el-Hamevî, Ebü Abdillâh Şihâbüddîn b. Abdillâh, *Mu'cemü'l-Büldân*, Dâru Sâdır, Beyrût 1977.
- Yar, Erkan, “Eş'arî'nin Teolojik Görüşleri”, *FÜİFD*, 11: 1 (2006), ss. 1-23, s. 3. Elazığ 2006.
- Yardım, Ali, “Birzâlî”, *DİA*, VI, s. 216. İstanbul 1992.
- Yavuz, Yusuf Şevki, “Ahvâl”, *DİA*, II, ss. 190-192, İstanbul 1989.
- _____, “Araz”, *DİA*, III, ss. 337-341, İstanbul 1991.
- _____, “Bekâ”, *DİA*, V, ss. 359-360, İstanbul 1992.
- _____, “Esam, Ebü Bekir”, *DİA*, XI, ss. 353-355, İstanbul 1995.
- _____, “Hulûl”, *DİA*, XVIII, ss. 341-344, İstanbul 1998.
- _____, “İlim”, *DİA*, XXII, ss. 108-109, İstanbul 2000.
- _____, “İrâde” *DİA*, XXII, ss. 379-380, İstanbul 2000.
- _____, “İ'câzü'l-Kur'an” *DİA*, XXI, ss. 403-406, İstanbul 2000.
- _____, “Kıdem” *DİA*, XXV, ss. 394-395, Ankara 2002.
- _____, “Müşebbihe”, *DİA*, XXXII, ss. 156-158, İstanbul 2006.
- _____, “Sarfe” *DİA*, XXXVI, ss. 140-141, İstanbul 2009.
- _____, “Teşbih”, *DİA*, XL, ss. 558-560, Ankara 2011.
- _____, “Vahdâniyyet”, *DİA*, XLII, ss. 428-430, İstanbul 2012.
- _____, “Vücûd” *DİA*, XLIII, ss. 136-137, İstanbul 2013.
- Yazıcı, Nesimî, *İlk Türk-İslâm Devletleri Tarihi*, TDVY, Ankara 2002.
- Yazıcıoğlu, Mustafa Said, “Fi'il”, *DİA*, XIII, ss. 59-64, İstanbul 1996.
- _____, *Matürîdî ve Neseî'ye Göre İnsan Hürriyeti Kavramı*, Ankara 1988.
- Yazır, Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, İstanbul 1992.

- Yeşilyurt, Temel, *Ebü'l-Berekât en-Neseî ve İslam Düşüncesindeki Yeri*, Kubbealtı Yayıncılık, Malatya 2000.
- _____, *Dini Bilginin İmkânı*, İnsan Yayınları, İstanbul 2003.
- _____, “Rü’yetullah” *DİA*, XXXV, ss. 311-314, İstanbul 2008.
- Yıldırım, Ramazan, “Sünnî Siyaset Düşüncesinin Tarih İçindeki Gelişimi ve Etkinliği”, *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, No: 24, İstanbul 2011.
- Yiğit, İsmâîl, *Siyâsî, Dini, Sosyal, Kültürel İslam Tarihi*, Kayıhan Yayınları, İstanbul 1991.
- Yolcu, Mehmet, “Lebîd b. Rebia ve Tevhîde Çağırın Şiiri”, *Hikmet Yurdu*, yıl:1, sayı: 2, (Temmuz-Aralık-2008) ss. 123-152.
- Yurdagür, Metin, *Allah'ın Sıfatları*, Marifet Yayınları, İstanbul 1984.
- _____, “Ahbâriyye” *DİA*, I, ss. 490-491, İstanbul 1988.
- _____, “Bekâ”, *DİA*, V, ss. 359-360, İstanbul 1992.
- _____, “Devir”, *DİA*, IX, ss. 230-231, İstanbul 1994.
- _____, “Ebü'l-Hüzeyl el-Allâf”, *DİA*, X, ss. 330-332, İstanbul 1994.
- _____, “Haşviyye”, *DİA*, XVI, ss. 426-427, İstanbul 1997.
- _____, *Ayet ve Hadislerde el-Esmâu'l-Hüsnâ, Allah'ın Güzel İsimleri*, Marifet Yayınevi, İstanbul 2006.
- _____, “Muhâlefetun li'l-Havâdis”, *DİA*, XXX, ss. 403-404, İstanbul 2013.
- Yüksel, Emrullah, *Sistematik Kelâm*, İz Yayıncılık, İstanbul 2005.
- _____, *Mâtürîdiler ile Eş'ariler Arasındaki Görüş Ayrılıkları*, Düşün Yayınları, İstanbul 2012.
- Yürük, İsmail, *Şemsü'd-din Muhammed b. Eşref El-Hüseyni Es-Semerkindî (Öl. 702 H.)'nin belli başlı kelâmî görüşleri (Allah ve iman anlayışı)*, Basılmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kelâm ve İslam Felsefesi Ana Bilim Dalı, Erzurum 1987.
- _____, *Şemsü'd-Dîn Muhammed b. Eşref al-Husaynî al-Semerkindî'nin Belli Başlı Kelâmî Görüşleri*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1987.
- _____, “Şemsüddîn es-Semerkindî ve Belirgin Kelâmî Görüşleri”, *ÇÜİFD*, sayı: 1, I, Adana 2001, ss. 93-105.
- _____, “*Haneî Maturîdî Geleneğinde Kelâmın Felsefleşmesi ve Şemsüddîn es-Semerkindî'nin Mezhebî Üzerindeki Spekülasyonlar*”, Kastamonu Üniversitesi IV. Uluslararası Şeyh Şa'bân-ı Velî Sempozyumu -Hanefîlik-Mâtürîdîlik-, Kastamonu 05-07 Mayıs 2017, I, ss. 307-314.
- Zebîdî, Seyyid Muhammed Murtaza el-Hüseyn, *Tâcu'l-'Arûs min Cevheri'l-Kâmûs*, thk. Mustafa Hicâzî, Matba'atu Hukûmeti'l-Kuveyt, Kuveyt 1987.
- Zeccâc, Ebû İshâk İbrâhîm, *Tefsîru Esmâ'illâhi'l-Hüsnâ*, nşr. Ahmed Yûsuf ed-Dekkâk, Beyrût 1395/1975.
- Zeccâcî, Ebü'l-Kâsım, *İştikâku Esmâillâh*, nşr. Abdülhüseyn el-Mübârek, Beyrût 1406/1986.
- Zehebî, Şemsüddîn Ebû Abdillâh Muhammed, *Târihu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr ve'l-'A'lâm*, thk. Ömer Abdüsselâm Tedmürî, I-LIII, Dârü'l-Kitâbi'l-'Arabî, Beyrût 1993.
- _____, *el-'İber fî Haberi men Ğaber (et-Târihu'l-Evsat)*, thk. Ebû Hâcer M. Saîd b. Besyûnî Zağlûl, Darü'l-Kütübî'l-'İlmiyye, I-IV, Beyrût 1405/1985.
- Zerkeşî, Ebû Abdillâh Bedrüddîn Muhammed, *el-Bahrü'l-Muhît fî Usûli'l-Fıkh*, nşr. Abdülkâdir Abdullâh el-Ânî, Küveyt 1413/1992.
- Ziriklî, Ebû Ğays Muhammed Hayrüddîn b. Mahmûd b. Muhammed b. Alî b. Fâris ed-Dımaşkı, *el-'A'lâm*, Dârü'l-'İlmi li'l-Melayîn, yy. 2002.
- Wolfson, Harry Austryn, “İbn Haldun'a Göre Allah'ın Sıfatları ve Kader”, çev. Süleymân Toprak, *SÜİFD*, sayı 2, ss. 213-214, Konya 1986.
- _____, *Kelâm Felsefeleri Müslüman-Hristiyan-Yahûdî Kelâmı*, çevr. Kasım Turhan, Kitapevi, İstanbul 2001.
- William C. Chittick, Sachiko Murata, *İslam'ın Vizyonu*, çev. Tuna Koç, İnsan Yayınları, İstanbul 2000.